

PITIRIM ALEKSANDROVICH SOROKINNING “URUSHNING UNITILGAN OMILI”

Tuychiyeva Zarnigor Tavakkal qizi

O‘zbekiston Milliy Universiteti ijtimoiy fanlar fakulteti sotsiologiya yo‘nalishi

1-bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11202957>

Annotatsiya. Ushbu ilmiy maqola Pitirim Aleksandrovich Sorokin yashgagan davrdagi va birinchi jahon urushi davridagi voqealar Sorokinning nazarida yoritib berilishi va insonlarning ongu-shuurida qoldirgan asoratlari haqida gap ketadi.

Kalit so‘zlar: “Ko‘p miqdorli kauzitsiya” tamoyili, urushlarsiz tinch hayot.

SORO THE FORGOTTEN FACTOR OF WAR BY PITIRIM ALEKSANDROVICH SOROKIN

Abstract. This scientific article talks about how the events of Pitirim Aleksandrovich Sorokin's life and the First World War are explained in Sorokin's eyes and the complications they left in people's consciousness.

Key words: the principle of "multiple causation", peaceful life without wars, Sorokin's methodology.

ЗАБЫТЫЙ ФАКТОР ВОЙНЫ ПИТИРИМА АЛЕКСАНДРОВИЧА СОРОКИНА

Аннотация. В данной научной статье рассказывается о том, как объясняются в глазах Сорокина события жизни Питирима Александровича Сорокина и Первой мировой войны и какие сложности они оставили в сознании людей.

Ключевые слова: принцип «множественной причинности», мирная жизнь без войн.

Kirish.

Pitirim Aleksandrivich Sorokin 1889-yil 21-yanvarda Vologod guberniyasi Yarsensk uezdining Turya qishlog‘ida tug‘ilgan Uning otasi Aleksandr Prokopevich hunarmand bo‘lib cherkovni tamirlash ishlari bilan shug‘ullangan. Sorokin yoshligidan ilmga chanqoq intiluvchan bola bo‘lib osgan, hayotida ko‘p qiyinchiliklarga qaramasdan. Sorokinning umri davomida yaratgan asarlari juda ko‘p ulardan:

1. 1924-yil “inqilob sotsiologiyasi“
2. 1925-yil “Sotsial mobillik “
3. 1927-yil “Zamonviy sotsiologik nazariyalar”
4. 1928-yil “Qishloq va Shahar sotsiologiyasi tamoillari”
5. 1929-yil “Qishloq sotsiologiyasi“
6. 1950-yil “Inqiroz asrida sotsial falsafa“

7. 1950-yil “Alturistik muhabbat “
8. 1950-yil “Muhabbat yo’llari va hokimiyat “
9. 1954-yil “Muhabbatning ko’rinishlari va uning kuchi”
10. 1954-yil” Sotsiologiya va bir biriga yaqin fanlarning injiqliklari va kamchiliklari
11. 1957-yil “Amerika shahvoniy inqilobi “

1959-yil “Hokimiyat va axloq-odob. Ayniqsa uning birinchi jahon urushi yillaridan so’ng yaratilgan “Urushning unitilgan omili“ asari juda qiziqarli hisoblanadi. Unda muallif “ko’p miqdorli kauzatsiya” tamoyilinin tanqid qila turib amerikalik sotsiologlarning urush sabablarini tushuntirish uchun takidlaydiki, “Urush sabalarini tushuntiruvchi yuqorida keltirilgan kamdan-kam nazariyalar , yoki ulardan birortasi ham urushlar to’g’risidagi bu nazariyalarning ahamiyatini tekshirishda unga mos faktik malumotlarga asoslanmagan’. Sorokin turli sotsiologlarning burulish sabablarini ko’p miqdorli tamoyillariga asoslanilgan portlashga olib kelishi nazariyalarning kelib chiqishi sabablarini ham tushuntirib o’tadi: “Agar munosabatlar va madaniy tizimning ahvoli abgor bo’lsa, bor yog’i kichik bir sabab ham harbiy portlashga olib kelishi mumkin degan kabi xulosalarni ishlab chiqadi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytadigan bo’lsak Sorokin o’zi davridagi sotsiolog olimlardan farqli ravishda boshqacha bir yo’nalishda sotsial muammolarni o’rganib chiqishga harakat qiladi va buni eplaydi. Sorokin har qanday muammoni chetdan turib ema suni ichiga kirib o’rganish aynan o’sha muammoga yechim yasash imkonini berishni ozida namoyon qilib bergan olimdir.

REFERENCES

1. Gulnoz Jiyanmuratova 2020
2. “ Inovatsiya-ziyo”, 2020
3. Djonston B.V Pitirim Sorokin I Sotsiokulturnie tendentsi nashogo vremeni
4. Sorokin P.A Glavniye tendentsii nashogo vremeni -M,1997.-20 s
5. Gulnoz J., Bunyod N. YOSHLAR IJTIMOYIY-SIYOSIY FAOLLIGINI OSHIRISH–USTUVOR VAZIFA //ZAMONAVIY DUNYONING IJTIMOYIY MANZARASI VA JAMIYAT TUZILMALARI TRANSFORMATSIYASI. – 2024. – T. 1. – №. 1.
6. Golosenko I.A Pitirim Sorokin o vnutrennix narusheniyax sotsiolnogo poryadka
7. Sorokin P. A. Obzor tsiklicheskix kontseshiy sotsialno-istoricheskogo protsessa
8. Gulnoz Jiyanmuratova 2020